

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava, www.sepsas.sk

Labute narážajú do elektrických vedení, ochráni ich projekt LIFE Danube Free Sky

Tlačová správa

Bratislava 10. marca 2022

Labuť veľká je u ľudí obľúbený, ikonický vtáčí druh, ktorý sa aj vďaka svojej elegancii objavuje vo viacerých rozprávkach. Patrí medzi najväčšie druhy vtáčej ríše, žijúce na našom území. Práve veľkosť a vysoká hmotnosť je dôvodom, prečo sa labute horšie vyhýbajú prekážkam, akými sú aj elektrické vedenia, do ktorých narážajú. Riešenie ponúka projekt LIFE Danube Free Sky, ktorý sa realizuje v krajinách pozdĺž rieky Dunaj, s finančnou podporou programu LIFE Európskej únie a Ministerstva životného prostredia SR.

„V rámci tohto medzinárodného projektu, venovaného primárne ochrane vtáctva pred nárazmi do elektrických vedení a zásahom elektrickým prúdom, prebieha momentálne aj na území Slovenska v okolí Dunaja doposiaľ najväčší koordinovaný systematický monitoring v strednej a východnej Európe. Len pomerne nedávno náš výskum ukázal, že okrem distribučných vedení pre labute predstavujú riziko aj prenosové vedenia. Veľmi si vážime, že ihneď po zistení ich rizikovosti zodpovedná spoločnosť, Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. (SEPS), pristúpila na spoluprácu,“ hovorí Marek Gális, odborný koordinátor projektu z Ochrany dravcov na Slovensku.

Aj keď labute považujeme za bežný druh, platí to len čiastočne. Na Slovensku sa napríklad labute početne celoročne vyskytujú iba na západe a juhozápade krajiny. Aj tu však pomerne nedávno dokázala významne ohroziť lokálne populácie vtáčia chrípka. Labuť váži 10 až 12 kilogramov a s rozpätím krídel 2 až 2,4 metra je pre ňu typický dlhý a pomalý prelet. Preto sa labute ťažšie vyhýbajú prekážkam – čím neskôr bariéru zbadajú, tým je riziko zrážky väčšie. Labute patria u nás medzi najčastejšie obeť nárazov do elektrických vedení. Počas prvých mesiacov roka zaznamenávame zvýšenú frekvenciu preletov labutí, ktoré sa postupne presúvajú z vodných plôch za potravou na okolité polia.

„Vďaka monitoringu bude známe, ktoré úseky zo skúmaných vedení predstavujú najväčšie riziko pre vtáctvo z hľadiska nárazov. Sem následne SEPS, ako partner projektu LIFE Danube Free Sky, umiestni prvky na zvýšenie viditeľnosti vedení. V rámci projektového územia na Slovensku pribudne až 70 km prenosových vedení 400 kV s inštalovanými zviditeľňovacími prvkami,“ hovorí Peter Dohun, predseda predstavenstva a generálny riaditeľ SEPS.

„Okrem zvyšovania bezpečnosti vtáctva v súvislosti s existujúcimi vedeniami sa venujeme aj posudzovaniu rizikovosti plánov výstavby nových trás, vďaka čomu SEPS zabezpečí účinné preventívne opatrenia aj na nových úsekoch,“ uzatvára Peter Dohun.

Kontakt:

Marek Gális, Ochrana dravcov na Slovensku, galis@dravce.sk, +421 908 611 225

Zuzana Bednárová, Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., komunikacia@sepsas.sk, +421 917 091

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava, www.sepsas.sk

Doplňujúce informácie:

- Riziko nárazu sa zvyšuje pri prelete v krdli. Prvé labute z čela krdľa síce zareagujú na prekážku a nadletia ju, ostatné to však už nemusia stihnúť.

- Labuť váži priemerne iba o niekoľko kilogramov menej ako najťažší európsky lietajúci vták - drop veľký. Dropy boli kedysi na Slovensku omnoho početnejšie, hniezdili predovšetkým v oblasti Žitného ostrova. Dnes poznáme len jedinú lokalitu, kde sporadicky zahniezdi zopár sliepok a kde sa pravidelne v zime zdržiavajú veľké krdle západopanónskej populácie. Okrem zmien v spôsobe využívania krajiny doplatili dropy na budovanie nadzemných elektrických vedení, pričom dochádzalo k smrteľným zrážkam. Preto, ak aj teraz považujeme labute či volavky za pomerne bežné druhy, určite je na mieste venovať zvýšenú pozornosť ich ochrane, vrátane preventívnych opatrení na elektrických vedeniach.

- Až do apríla 2022 budeme v rámci monitoringu na rizikových úsekoch, kde dochádza k presunom labutí, zaznamenávať reakcie vtákov, výšku ich preletu, reakčnú zónu a iné dôležité premenné. Zaznamenávame taktiež, aké druhy sa tu vyskytujú a v akom počte, ale aj smer a intenzitu vetra, oblačnosť a iné faktory, ktoré môžu vplývať na výslednú mortalitu vtákov. Monitoring prebieha ráno a pred zotmením, kedy je riziko nárazov najvyššie, a to z dôvodu nedostatku svetla, ako aj zvýšenej aktivity vtákov.

- Špeciálne prvky pre zvýšenie viditeľnosti elektrických vedení sa inštalujú na zemné lano, ktoré je v rámci prenosového vedenia najvyššie, najtenšie a predstavuje pre letiace vtáky takmer neviditeľnú prekážku.

- Do aktuálne prebiehajúceho monitoringu elektrických vedení sú zapojené všetky krajiny v rámci projektu LIFE Danube Free Sky (Rakúsko, Slovensko, Maďarsko, Chorvátsko, Srbsko, Bulharsko, Rumunsko). Vyše 80 vyškolených terénnych pracovníkov monitoruje projektové územia v blízkosti Dunaja, pričom sa kladie dôraz na skúmanie reakcií vtákov na potenciálne nebezpečné elektrické vedenia.

- Medzi partnerov projektu LIFE Danube Free Sky patrí 15 organizácií (energetické spoločnosti, železničná spoločnosť, neziskové organizácie a národné parky). Projekt LIFE Danube Free Sky – Medzinárodná ochrana vtáctva pozdĺž Dunaja (LIFE19 NAT/SK/001023) podporila Európska únia v rámci programu LIFE a Ministerstvo životného prostredia SR.

- Viac informácií o projekte nájdete na stránke: www.danubefreesky.eu/sk

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., vykonáva činnosť prevádzkovateľa prenosovej sústavy a zabezpečuje prenos elektrickej energie prostredníctvom svojich 400 kV a 220 kV vedení na území Slovenska. SEPS garantuje bezpečnú a spoľahlivú prevádzku prenosovej sústavy, vyrovnanú výkonovú bilanciu medzi výrobou a spotrebou v reálnom čase, zabezpečuje cezhraničný prenos elektriny a je zodpovedná za presné meranie prenesenej elektriny. SEPS prevádzkuje spolu 2356 km vedení s napäťovou hladinou 400 kV, 690 km 220 kV vedení a 22 elektrických staníc. Jediným akcionárom spoločnosti SEPS je Slovenská republika, ktorú

Projekt LIFE Danube Free Sky – Medzinárodná ochrana vtáctva pozdĺž Dunaja (LIFE19 NAT/SK/001023) podporila Európska únia v rámci programu LIFE a Ministerstvo životného prostredia SR. Tento dokument vyjadruje len názor autora a Európska komisia/agentúra CINEA nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií, ktoré obsahuje.

DANUBEFREESKY.EU

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava, www.sepsas.sk

zastupuje Ministerstvo financií SR. SEPS je členom Európskej siete prevádzkovateľov prenosových sústav ENTSO-E, aktívne podporuje integráciu trhov a cezhraničnú kooperáciu s okolitými prenosovými sústavami. Generálnym riaditeľom spoločnosti je od 16. februára 2021 Ing. Peter Dohun.

Projekt LIFE Danube Free Sky – Medzinárodná ochrana vtáctva pozdĺž Dunaja (LIFE19 NAT/SK/001023) podporila Európska únia v rámci programu LIFE a Ministerstvo životného prostredia SR. Tento dokument vyjadruje len názor autora a Európska komisia/agentúra CINEA nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií, ktoré obsahuje.